

مطالعه تطبیقی اتحادیه‌های پارلمانی منطقه‌ای

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره مسلسل: ۱۹۳۰۵

کد موضوعی: ۲۶۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

تاریخ انتشار:

۱۴۰۲/۷/۱۰

عنوان گزارش:

مطالعه تطبیقی اتحادیه‌های پارلمانی منطقه‌ای

نام دفتر:

مطالعات سیاسی

تهیه و تدوین:

مصطفی دلاورپور اقدم

ناظر علمی:

مهدی امیری

گرافیک و صفحه‌آرایی:

زهرا دلاوری

ویراستار ادبی:

شیوا امین اسکندری

واژه‌های کلیدی:

۱. مجامع پارلمانی
۲. منطقه‌گرایی پارلمانی
۳. دیپلماسی پارلمانی
۴. مجلس شورای اسلامی

فهرست مطالب

۶	چکیده
۶	خلاصه مدیریتی
۸	۱. مقدمه
۸	۲. پیشینه
۹	۳. اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند
۱۲	۴. اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی
۱۴	۵. اتحادیه بین‌المجالس آمریکای لاتین
۱۵	۶. اتحادیه مجالس قانونگذاری مرکوسور
۱۷	۷. مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه
۲۱	۸. مجمع پارلمانی کشورهای حوزه دریای مدیترانه
۲۲	۹. کنفرانس پارلمانی کشورهای حوزه دریای بالتیک
۲۳	۱۰. مجمع قانونگذاری شرق آفریقا
۲۳	۱۱. مجمع پارلمانی ناتو
۲۴	۱۲. جمع بندی و نتیجه‌گیری
۲۶	منابع و مأخذ

فهرست تصاویر

۱۰	تصویر ۱. لوگوی اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند
۱۰	تصویر ۲. دبیرخانه اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند در بوگوتای کلمبیا
۱۲	تصویر ۳. لوگوی اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی
۱۳	تصویر ۴. دانیل آر تگا رئیس اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی
۱۴	تصویر ۵. لوگوی اتحادیه بین‌المجالس آمریکای لاتین
۱۶	تصویر ۶. لوگوی اتحادیه مجالس قانونگذاری مرکوسور
۱۶	تصویر ۷. رئیس و نایب رئیس اتحادیه مجالس قانونگذاری مرکوسور
۱۷	تصویر ۸. موقعیت کشورهای پیرامون دریای سیاه
۱۸	تصویر ۹. لوگوی سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه و رکن پارلمانی آن
۱۸	تصویر ۱۰. لازار کومانسکو؛ رئیس سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه
۱۹	تصویر ۱۱. شصت و یکمین اجلاس مجمع عمومی مجمع پارلمانی سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه
۲۱	تصویر ۱۲. لوگوی مجمع پارلمانی کشورهای حوزه مدیترانه
۲۳	تصویر ۱۳. لوگوی مجمع پارلمانی ناتو

فهرست جداول

۹	جدول ۱. مهمترین اقدامات جامعه کشورهای حوزه آند
۱۴	جدول ۲. کمیته‌های دائمی اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی
۱۵	جدول ۳. نهادهای تابعه مرکوسور
۲۰	جدول ۴. ارکان مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه

مطالعه تطبیقی اتحادیه‌های پارلمانی منطقه‌ای

چکیده

با مجامع مذکور فراهم نیست ولی رایزنی هوشمندانه با برخی دیگر از آنها، می‌تواند به ارتقای کیفیت وظایف نمایندگی کمک نماید. از طرفی مطالعه تطبیقی پیشینه، ساختار و اهداف تأسیس مجامع پارلمانی منطقه‌ای، به صورت غیرمستقیم فرآیند منطقه‌گرایی پارلمانی را تسریع می‌کند. در این گزارش علاوه بر مطالعه موردی برخی مجامع پارلمانی، راهکارهایی برای تقویت موتور پیشران دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر مجامع پارلمانی منطقه‌ای پیشنهاد شده است.

یکی از پیشران‌های مجلس در تراز انقلاب اسلامی، طراحی نقشه راه مطالعاتی منسجم چهار ساله در حوزه دیپلماسی پارلمانی با تأکید بر چهار شاخص مردمی‌سازی، هوشمندسازی، شفافیت‌گرایی و کارآمدگرایی است. یکی از ملزومات موفقیت در عرصه دیپلماسی پارلمانی، مشارکت فعال هوشمندانه در عرصه مجامع پارلمانی منطقه‌ای است. در این میان برخی مجامع پارلمانی آورده‌ای برای کشورمان ندارند یا به دلایلی نظیر عضویت رژیم نامشروع صهیونیستی، امکان همکاری

خلاصه مدیریتی

یافته‌های کلیدی

- اتحادیه بین‌المجالس «آند» و اتحادیه مجالس کشورهای حوزه مدیترانه به خوبی نشان می‌دهد که برخی مجامع پارلمانی منطقه‌ای بر اساس قرارگیری پیرامون جغرافیای مشترک شکل گرفته‌اند.
- در منشور اغلب مجامع پارلمانی منطقه‌ای تصریح شده است با توجه به اینکه قانونگذاران، نمایندگی ملت را بر عهده دارند، تأسیس مجامع مذکور به تقریب همکاری جوامع کشورهای عضو، سازمان‌های مردم نهاد، نهادهای مردم‌سالار و مردمی‌سازی دیپلماسی پارلمانی کمک می‌کند.
- با توجه به سیاست خارجی نوین جمهوری اسلامی ایران برای توسعه دیپلماسی اقتصادی پایدار با کشورهای آسیایی و آفریقایی، توسعه روابط

بیان مسئله

کارآمدگرایی دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران از دریچه شناسایی ظرفیت‌های منطقه‌گرایی پارلمانی، بهترین و مؤثرترین روش بالا بردن وزن و عمق فعالیت‌های دیپلماتیک گروه‌های دوستی و هیأت‌های دیپلماتیک مجلس شورای اسلامی است. به همین دلیل مطالعه تطبیقی مجامع پارلمانی منطقه‌ای و بومی‌سازی تجارب موفق آنان، شعاع‌اثرگذاری دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران را ارتقا می‌دهد. حامیان تأسیس مجامع پارلمانی منطقه‌ای بر این باورند که استقرار امنیت و صلح پایدار از طریق توسعه روابط ملت‌ها در زمره امنیت آفرینی از پایین به بالاست و از ثبات و قوام بالاتری برخوردار بوده، زیرا از پیشران‌های تحقق دموکراسی مردم‌پایه است.

کارکردی مورد توجه هیأت‌های دیپلماتیک و رؤسای محترم گروه‌های دوستی مجلس شورای اسلامی قرار گیرند. برای مثال شناسایی ظرفیت‌های همکاری با قطب اقتصادی نوظهور اتحادیه مجالس کشورهای عضو بریکس یا ایزنی ریاست محترم قوه مقننه برای تأسیس اتحادیه بین‌المجالس سازمان همکاری شانگهای در سطوح دیپلماسی پارلمانی سران، نه تنها کد راهبردی فعالیت‌های دیپلماتیک مجلس شورای اسلامی برای انتفاع حداکثری از دیپلماسی اقتصادی را ارتقا می‌دهد بلکه به شکل‌گیری قطب سیاسی جدید در مقابله با سلطه غرب و هیمنه پوشالی آمریکا منجر می‌شود. این اقدام مجلس انقلابی یازدهم، با رهنمودهای گوهر بار مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) برای توسعه دیپلماسی نگاه به شرق، مقاومت فعال در برابر خوی سلطه‌گری آمریکا و هوشمندسازی موتور پیشران قرن پیش رو، قرن آسیا همپوشانی کامل دارد.

■ توصیه می‌شود در طراحی و ریل‌گذاری سند پشتیبان چهار ساله دیپلماسی مجلس دوازدهم در افق ۱۴۰۷، جایگاه مجامع پارلمانی منطقه‌ای و توانمندسازی گروه‌های دوستی به خوبی تبیین شود. همانگونه که سیاست‌های کلان اجرایی کشور در قالب برنامه‌های پنج ساله توسعه قانونمند و رسالت دستگاه‌های اجرایی تبیین می‌شوند، توصیه می‌شود با تدوین سند راهبردی چهار ساله دیپلماسی مجلس دوازدهم، گام‌های تحولی لازم در سه حوزه مجامع پارلمانی، توانمندسازی فعالیت گروه‌های دوستی و تأسیس مرکز نوآوری دیپلماسی پارلمانی در ساختار سازمانی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با تأکید بر مردمی‌سازی، کارآمدگرایی، شفافیت‌گرایی و هوشمندسازی برداشته شود.

■ در اغلب مجالس قانونگذاری دنیا، به جای معاونت اجرایی، دبیر کل پارلمانی وجود دارد که از ثبات و قوام پایدارتری برخوردار است و نقش مهمی را در انتفاع سیاسی و پشتیبانی ستادی از حضور مقتدانه و عالمانه هیأت‌های دیپلماتیک قوه مقننه در مجامع پارلمانی منطقه‌ای ایفا می‌کند.

■ تهیه تقویم مجامع پارلمانی جهانی، قاره‌ای، فرامنطقه‌ای و قاره‌ای با توجه به نیازها و اولویت‌های اقتصادی و سیاسی کشورمان، می‌تواند به گشایش پنجره‌های جدیدی در عرصه توسعه دیپلماسی پارلمانی اقتصادی منجر شود. تدوین تقویم سالانه دیپلماسی پارلمانی به استفاده بهینه از ظرفیت غنی ریاست محترم مجلس شورای اسلامی، ریاست محترم کمیسیون امنیت ملی، رؤسای گروه‌های دوستی و اعضای شورای بین‌المجالس کمک شایانی می‌کند.

■ تسریع در روند تصویب نهایی اساسنامه گروه‌های دوستی با توجه به ظرفیت‌های ۲۸ گانه فنون دیپلماسی پارلمانی، سهم فعالیت‌های دیپلماتیک مجلس در سبد مردمی‌سازی و کارآمدگرایی حکمرانی سیاست خارجی را افزایش می‌دهد

دیپلماتیک مجلس شورای اسلامی با مجامع پارلمانی آفریقایی و آسیایی در زدودن تبعات تحریم‌های ظالمانه غرب به رهبری آمریکا مؤثر است. ■ مذاکرات هوشمندانه در حاشیه اتحادیه بین‌المجالس جهانی، بهترین فرصت برای توسعه همکاری مجلس شورای اسلامی با رؤسای مجامع پارلمانی منطقه‌ای است.

■ زمینه همکاری با برخی مجامع پارلمانی منطقه‌ای همچون «مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه» به دلیل عضویت رژیم اشغالگر قدس در مجامع مذکور مهیا نیست، زیرا هر گونه همکاری مجلس شورای اسلامی با مجامع مذکور می‌تواند در زمره شناسایی غیرمستقیم و غیررسمی رژیم منحوس صهیونیستی باشد.

■ توسعه روابط متوازن بین مجامع پارلمانی منطقه‌ای با نهادهای تابعه سازمان ملل از چنان اهمیتی برخوردار است که برخی مجامع همچون مجمع پارلمانی کشورهای حوزه مدیترانه برای همسوسازی فعالیت‌هایش با اهداف و مأموریت‌های سازمان ملل متحد، یک نفر را به عنوان هماهنگ کننده گسترش تعامل دو جانبه با نهادهای مذکور تعیین کرده‌اند.

■ جغرافیای ایران از موقعیت ژئو راهبردی و ژئواکونومیکی منحصر به فردی برخوردار است که می‌تواند حلقه وصل مجامع پارلمانی آسیایی، آفریقایی و برخی مجامع اروپایی باشد. در این میان نقش و کارکرد دبیرخانه مجمع مجالس آسیایی و اتحادیه مجالس کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی که در تهران مستقرند، بسیار حائز اهمیت است.

پیشنهاد راهکارهای تقنینی و سیاستی

■ اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه دریای خزر یا اتحادیه بین‌المجالس کریدور راه می‌تواند از ابتکارات دیپلماتیک نمایندگان در اجلاس چهارم مجلس یازدهم برای توسعه منطقه‌گرایی پارلمانی باشد.

■ توصیه می‌شود اداره کل امور بین الملل قوه مقننه با غرب‌گرایی و اولویت بندی مجامع پارلمانی منطقه‌ای، سازوکارهای توسعه روابط پارلمانی با آن دسته از مجامعی که می‌تواند پنجره جدیدی برای انتفاع دیپلماسی پارلمانی اقتصادی کشورمان فراهم نماید راریل گذاری کند.

■ مقر دبیرخانه‌های دائمی اتحادیه بین‌المجالس کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی و دبیرخانه دائمی مجمع مجالس آسیایی در تهران مستقرند، به همین دلیل توصیه می‌شود اداره کل امور بین الملل قوه مقننه با همکاری و هم‌اندیشی با دبیر کل محترم مجمع مجالس آسیایی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و مرکز دیپلماسی عمومی وزارت امور خارجه، ظرفیت‌های توسعه روابط پارلمانی بین سه ضلع مجلس شورای اسلامی، مجمع مجالس آسیایی و مجامع پارلمانی منطقه‌ای اثرگذار در آفریقا، اروپا و آمریکای لاتین را شناسایی کنند.

■ بخشی از راهبرد دیپلماسی نهادی مجلس یازدهم باید از لحاظ

۱. مقدمه

یکی از شیوه‌های توسعه دیپلماسی پارلمانی متوازن، شناسایی ظرفیت‌های همکاری با مجامع پارلمانی منطقه و مستندسازی تجارب آنان در جهت تحول و ارتقای کارآمدی فعالیت‌های دیپلماتیک مجلس شورای اسلامی است. از طرفی یکی از کاستی‌های دیپلماسی پارلمانی آسیا، فقدان تعداد کافی مجامع پارلمانی منطقه‌ای بر اساس منافع و تهدیدات مشترک است. بخشی از دیپلماسی مجمع مجالس آسیایی به سمت قرن پیش رو - قرن آسیا معطوف شده است و توسعه همکاری با مجامع پارلمانی منطقه‌ای مانند اتحادیه بین‌المجالس بریکس یا رایزنی برای تأسیس اتحادیه بین‌المجالس سازمان همکاری شانگهای، تنها مصادیقی از تحکیم روابط مجالس آسیایی از دریچه توسعه منطقه‌گرایی پارلمانی است. اهمیت موضوع منطقه‌گرایی پارلمانی در راهبرد سیاست خارجی قوه مقننه جمهوری اسلامی ایران چنان‌چنان حائز اهمیت است که مطالعه تطبیقی مجامع پارلمانی منطقه‌ای در ذیل برنامه‌های عملیاتی دفتر مطالعات سیاسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در سال ۱۴۰۲ قرار گرفته است.^۱

۲. پیشینه

پیشینه تحقیق در دو بخش سوابق مطالعاتی و سوابق قانونی عبارتند از:

۱-۲. سوابق مطالعاتی مرکز

مهمترین آثار مطالعاتی منتشر شده که می‌تواند شناخت مخاطبان در خصوص مجامع پارلمانی و ظرفیت‌های دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران در اتحادیه‌های پارلمانی منطقه‌ای را افزایش دهند عبارتند از:

■ مقدمه‌ای بر تدوین دیپلماسی پارلمانی مجلس شورای اسلامی به شماره مسلسل ۹۱۸۱ در شهریور ۱۳۸۷ توسط گروه سیاست خارجی و دفاعی دفتر مطالعات سیاسی منتشر گردید و در آن ظرفیت‌های همکاری با مجامع پارلمانی مشخص شده‌اند.

■ کاستی‌ها و راهکارهای توانمندسازی دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران به قلم مصطفی دلاورپور اقدم در شماره ۸۸ فصلنامه علمی پژوهشی مجلس و راهبرد در زمستان سال ۱۳۹۵ منتشر شد و در آن ظرفیت‌های دیپلماتیک مجلس شورای اسلامی بررسی شده‌اند.

■ گزارش جمهوری اسلامی ایران و مجامع بین‌المللی پارلمانی به قلم مرحوم حسین شیخ‌الاسلام (مدیر کل وقت امور بین‌الملل مجلس شورای اسلامی) و سید جواد هاشمی در مهرماه ۱۳۹۲ توسط دفتر مطالعات سیاسی منتشر شد و در آن آسیب‌ها و راهکارهای حضور مؤثرتر هیأت دیپلماتیک مجلس شورای اسلامی در اتحادیه بین‌المجالس جهانی بررسی شده‌اند.

■ دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران (کاستی‌ها و راهکارها) به شماره مسلسل ۱۳۳۳۵ به قلم مهدی سنائی، نماینده ادوار و سفیر سابق ایران در فدراسیون روسیه توسط دفتر مطالعات سیاسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی منتشر شد.

■ گزارش راهبردی «دیپلماسی پارلمانی؛ محورها و رویکردها» به شماره مسلسل ۱۰۰۷۱ به قلم مهدی امیری در بهمن ۱۳۸۸ توسط دفتر مطالعات سیاسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی منتشر و در آن جایگاه دیپلماسی پارلمانی و نقش مجامع بین‌المللی در حوزه سیاست خارجی تبیین شده است.

۲-۲. سوابق تقنینی

■ قانون اساسنامه گروه پارلمانی جمهوری اسلامی ایران عضو اتحادیه بین‌المجالس که در بیستم تیر ۱۳۶۲ به تصویب رسید که نیازمند تنقیح قانون بر اساس تغییرات جدید در اتحادیه بین‌المجالس جهانی است.

■ قانون عضویت مجلس شورای اسلامی در اتحادیه بین‌المجالس مصوب ۲۵ آذر ۱۳۶۹

■ قانون موافقتنامه مقر بین دولت جمهوری اسلامی ایران و مجمع مجالس آسیایی که در نهم مرداد ۱۴۰۱ به تصویب نمایندگان مجلس یازدهم رسید.

۳. اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند

اعضای مرکوسور (آرژانتین، برزیل، پاراگوئه و اروگوئه) و «جامعه کشورهای حوزه آند»^۱ در حال تبدیل شدن به دو بلوک مهم اقتصادی در آمریکای جنوبی‌اند. [۱]

جدول ۱. مهمترین اقدامات جامعه کشورهای حوزه آند

ایجاد جامعه کشورهای حوزه آند در سال ۱۹۶۹ بر اساس «توافقنامه کارتاگنا» ^۲
تأسیس اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند، شورای وزیران، خارجه و دیوان عدالت کشورهای حوزه آند در سال ۱۹۷۹
ایجاد شورای رؤسای جمهوری کشورهای حوزه آند
تصویب سیاست آسمان باز در سال ۱۹۹۱
صدور گذرنامه مشترک و حذف روادید بین چهار کشور
ایجاد منطقه آزاد تجاری بین چهار کشور

اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند به همراه شورای وزیران خارجه آند، دورکن سیاسی مهم جامعه کشورهای حوزه آند هستند. وبسایت رسمی این اتحادیه، <https://www.parlamentoandino.org> است که در آن تمامی اطلاعات مرتبط با ساختار، اهداف، مأموریت و کارویژه‌های اتحادیه بین‌المجالس آند آمده است.

تصویر ۱. لوگوی اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند

اعضای رسمی اتحادیه

با تصویب در مجالس ملی کشورهای عضو، لازم الاجرا شد. کشور شیلی تا سال ۲۰۱۵، «عضو همکار»^۵ بود، زیرا هنوز مراحل عضویت رسمی آن در جامعه کشورهای حوزه آند پذیرفته نشده بود ولی از سال ۲۰۱۵ به عنوان یکی از اعضای رسمی اتحادیه پذیرفته شده است. در نتیجه

«اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند»^۳، رکن مشورتی و حاکمیتی جامعه کشورهای حوزه آند است که در ۲۵ اکتبر ۱۹۷۹ در لاپاز بولیوی با امضای «پیمان اساسنامه»^۴ توسط صدراعظم‌های پنج کشور بولیوی، اکوادور، کلمبیا، ونزوئلا و پرو، پایه‌گذاری و از ژانویه ۱۹۸۴

1. Andean Community
2. Cartagena Agreement
3. Andean Parliament
4. Constitutive Treaty
5. associate member

اعضای ناظر

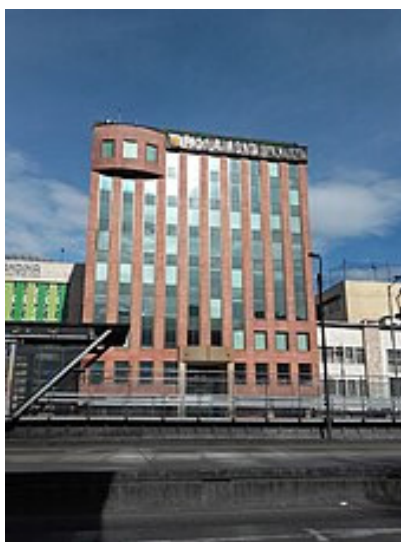
در اکتبر ۲۰۱۱ سه کشور پاناما، مکزیک و اسپانیا از اعضای ناظر دائمی و در سال ۲۰۱۶ آرژانتین و در سال ۲۰۱۹، ترکیه از اعضای ناظر غیردائم اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند شدند. [۳]

دبیرخانه اتحادیه

دبیرخانه اتحادیه بین‌المجالس آند در بوگوتای کلمبیا مستقر است که ریاست آن را «دبیر کل»^۲ اتحادیه بر عهده دارد. علاوه بر این هر یک از پنج مجلس عضو، دارای مقرهای ملی هستند که وظیفه هماهنگ‌سازی و ارتباط‌دهی با دبیرخانه کل در بوگوتا را بر عهده دارد. [۴]

در حال حاضر مجالس پنج کشور پرو، اکوادور، کلمبیا، بولیوی و شیلی عضو اتحادیه هستند [۲]، زیرا ونزوئلا در ۲۲ آوریل ۲۰۰۶ در اعتراض به اقدام کلمبیا در امضای «توافقنامه کارتاگنا»^۱ از عضویت در جامعه کشورهای حوزه آند انصراف داد و متعاقباً دیگر نمی‌توانست عضو اتحادیه بین‌المجالس آند که از ارکان سیاسی وابسته به جامعه آند است، باشد. شایان ذکر است بر اساس توافقنامه کارتاگنا، دو کشور کلمبیا و پرو، توافقنامه تجارت آزاد با ایالات متحده آمریکا امضا نمودند. بعدها در سال ۲۰۰۷ مجلس قانونگذاری کلمبیا با ترمیم قانون اساسی بستر رأی‌گیری مستقیم را فراهم نمود.

تصویر ۲. دبیرخانه اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند در بوگوتای کلمبیا

حوزه آند است که بر اساس جغرافیا و اهداف اقتصادی مشترک تأسیس شد. حذف تعرفه‌های گمرکی و تبدیل شدن به یک بلوک اقتصادی در آمریکای جنوبی، گسترش همکاری‌های دو جانبه با کشورهای عضو اتحادیه «مرکوسور»^۴ و تصویب قوانین مشترک برای ایجاد منطقه آزاد تجاری در آمریکای جنوبی؛ مهم‌ترین اهداف این اتحادیه را تشکیل می‌دهند. [۵]

«هماهنگ‌سازی قانونگذاری»^۵ در کشورهای عضو، «نماینده‌گی دائم

تعداد کرسی‌های اتحادیه

این اتحادیه دارای ۲۵ کرسی است و هر یک از مجالس عضو به همراه شیلی، دارای ۵ کرسی در این اتحادیه هستند.

اهداف و مأموریت تأسیس اتحادیه

اتحادیه بین‌المجالس آند رکن سیاسی، «مشورتی»^۳ و دموکراتیک و همچنین ضامن حقوق و استقرار دموکراسی در جامعه کشورهای

1. Cartagena Agreement
2. Secretary General
3. deliberative
4. Mercosur or Mercosul
5. legislative harmonization

نهادهای کارآفرین در هر کشور با رویکرد تقریب ملت‌های عضو و کاهش بیکاری با استفاده از ظرفیت‌های «دبلماسی پارلمانی فرهنگی»^۱ است. اعضای اتحادیه بر این باورند این اقدام با هدف کمک به «جمعیت آسیب پذیر»^۲ همچون مادران سرپرست خانوار، آوارگان جنگ و معلولان در دستور کار اتحادیه قرار گرفته است. رؤسا و مدیران اتحادیه بین‌المجالس آند بر این باورند این اقدام به اتحاد راهبردی و ارتباط تنگاتنگ مجالس عضو با توده مردم به ویژه اقشار آسیب پذیر کمک می‌کند. [۶]

در حوزه یکپارچه‌سازی نیز در اساسنامه اتحادیه تصریح شده است که منظور از یکپارچه‌سازی، حذف مرزها نیست بلکه منظور طراحان منشور اتحادیه، یکپارچه‌سازی و همزیستی مسالمت‌آمیز بین هویت‌ها و فرهنگ‌های مختلف کشورهای عضو در جهت استقرار اقتصاد پایدار منطقه‌ای است.

توسعه روابط پایدار با مجالس قانونگذاری آمریکای لاتین، امریکای مرزی و «مرکوسور»^۳ از اولویت اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند است. شایان ذکر است آرژانتین، برزیل، پاراگوئه، ونزوئلا و اروگوئه اعضای مرکوسور را تشکیل می‌دهند.

هیأت رئیسه اتحادیه

اتحادیه بین‌المجالس کشورهای حوزه آند دارای یک رئیس و چهار نایب رئیس است. «خانم کریستینا هیدالگو»، عضو «حزب مسیحی اجتماعی»^۴ مجلس قانونگذاری اکوادور از ۱۴ ژوئیه ۲۰۲۳، ریاست این اتحادیه را بر عهده دارد.

و فعال»^۱ مردم منطقه، تضمین مشارکت شهروندان و تقویت فرآیند یکپارچه‌سازی و مدیریت پارلمانی از دریچه کنترل سیاسی نهادهای «نظام یکپارچه‌سازی کشورهای حوزه آند» از اهداف تصریح شده در منشور اساسنامه اتحادیه مذکور است. در این میان بخشی از کارویژه هماهنگ سازی قانونگذاری به سمت شناسایی ظرفیت‌های گسترش همکاری دانشگاه‌ها و سازمان‌های تخصصی چند ملیتی تمرکز یافته است. در حوزه «مشارکت شهروندان»^۲ و مردمی سازی فعالیت‌های اتحادیه، نقش و کارویژه «مجالس باز»^۳ در سیاست‌های راهبردی اتحادیه بین‌المجالس آند افزایش یافته است. در بخش دبلماسی پارلمانی شهروندی، توجه مجالس عضو اتحادیه به موضوع جوانگرایی و «مجالس قانونگذاری جوانان»^۴ نیز افزایش یافته است. سیاست‌های کلان اتحادیه به سمت اعتماد به جوانان و ترغیب مجالس عضو به استفاده از جوانان در کرسی‌های مدیریت پارلمانی معطوف شده است. اتحادیه بین‌المجالس آند با تأسیس «مدارس مجالس قانونگذاری»^۵ به آموزش و فرهنگ‌سازی مفاهیم قانونگذاری در بین شهروندان و نمایندگان جوان جدیدالورود اقدام کرده است.

یکی دیگر از کانون‌های مورد توجه اتحادیه، مستندسازی تجارب قانونگذاری، نظارتی و دبلماتیک یا سیاستگذاری پارلمانی برای اشاعه دانش پارلمانی یا توانمندسازی قانونگذاران جوان است که از مصادیق آن می‌توان به اقدام اتحادیه برای تأسیس تمرکز مستندسازی سیمون رودریگز»^۶ اشاره کرد. یکی دیگر از مأموریت‌های اتحادیه، حمایت از برگزاری نمایشگاه‌های مشترک و معرفی صنایع دستی و تولیدات

1. permanent and active representation
2. Citizen Participation
3. Open Parliament
4. Youth Parliaments
5. Schools to Parliament
6. Documentation Center 'Simón Rodríguez
7. Cultural Parliamentary Diplomacy
8. vulnerable populations
9. MERCOSUR
10. Social Christian Party

۴. اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی

از «منشور سازمان دولت‌های آمریکایی»^۴ به امضای گواتمالا، السالوادور، هندوراس، کاستاریکا و نیکاراگوئه رسید و اولین نشست رسمی آن در ۲۸ اکتبر ۱۹۹۱ برگزار شد. این اتحادیه رکن پارلمانی «نظام یکپارچه‌سازی آمریکای مرکزی»^۵ است. گفتگو، توسعه پایدار، دموکراسی و «تکثرگرایی» چهار کلیدواژه‌ای بودند که در تمامی مراحل تأسیس این اتحادیه مورد تأکید اعضا قرار گرفته بودند.

«اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی»^۱ یا «پارلاسن»^۲ پیشتر در قالب «گروه کنتادرا»^۳ فعالیت می‌کرد. این گروه با هدف حل و فصل و پایان دادن به جنگ‌های داخلی در دهه ۱۹۸۰ میلادی در سه کشور نیکاراگوئه، السالوادور و گواتمالا تشکیل شده بود که در سال ۱۹۸۶ منحل شد و اندیشه یکپارچه‌سازی سیاسی کشورهای آمریکای مرکزی جایگزین آن شد. در همین رابطه اساسنامه این اتحادیه و سایر ارکان سیاسی یکپارچه‌سازی آمریکای مرکزی در اکتبر ۱۹۸۷ با الگوبرداری

تصویر ۳. لوگوی اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی

اعضای ناظر اتحادیه

مکزیک، ونزوئلا و پرتوریکو، مراکش و تایوان، اعضای ناظر اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی را تشکیل می‌دهند.

گروه‌های پارلمانی

«گروه‌های پارلمانی»^۶ بر روند سیاسی نمایندگان مجالس آمریکای مرکزی نظارت می‌کنند. این گروه‌ها با تصویب یک قانون داخلی توسط اعضای مجمع عمومی انتخاب می‌شوند. «گروه پارلمانی چپ»^۷، «گروه یکپارچه‌سازی دموکراتیک مرکزی»^۸ و «اتحادیه یکپارچه‌سازی دموکراتیک»^۹؛ سه گروه سیاسی اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی را تشکیل می‌دهند.

مقر اتحادیه

مقر اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی در شهر «گواتمالاسیتی» قرار دارد.

اعضای رسمی اتحادیه

مجالس قانونگذاری گواتمالا، السالوادور، هندوراس، نیکاراگوئه، جمهوری دومینیکن و پاناما، ۶ عضو اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی اند. [۷]

1. Central American Parliament
2. PARLACEN
3. Contadora Group
4. Charter of the Organization of American States (ODECA)
5. Central American Integration System(SICA)
6. parliamentary groups
7. Parliamentary Left Group
8. Center-Democratic Integration
9. Democratic Integrationist Union

تعداد کرسی اعضا

این اتحادیه دارای ۱۲۶ کرسی نمایندگی است که بر اساس «گروه‌های سیاسی»^۱ چینش شده‌اند.

اهداف و کارکرد

اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی مهمترین هدف خود را دموکراتیزه کردن روابط منطقه‌ای بر اساس همزیستی مسالمت‌آمیز در قالب اتخاذ چارچوب‌های امنیتی و رفاه عمومی مشترک و احترام به مصوبات مجالس عضو و حقوق بین‌الملل عنوان کرده است. به غیر از پارلمان اروپا، اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی، دومین نهادی است که نمایندگان آن با آرای مستقیم مردم انتخاب می‌شوند. مهمترین اهداف و کارویژه‌های اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی عبارتند از:

- رفع خلاءهای برگزاری انتخابات عادلانه برای احزاب سیاسی
- ایجاد کمیسیون‌های ویژه برای حل و فصل اختلافاتی که می‌تواند مانع یکپارچه‌سازی کشورهای عضو شود
- کمک به شکل‌گیری و تحکیم «حکمرانی دموکراتیک، تکثرگرا و مشارکتی»^۲
- تبعیت از ارزش‌ها و مبانی متقن حقوق بین‌الملل
- آشنایی با قوانین و مقررات نظام یکپارچه‌سازی آمریکای مرکزی

رئیس اتحادیه

رئیس اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی از ۲۸ اکتبر ۲۰۲۱ بر عهده «دانیل اورتگا رییس»^۳ از قانونگذاران عضو مجلس قانونگذاری نیکاراگوئه است.

تصویر ۴. دانیل اورتگا رییس رئیس اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی

ساختار اتحادیه

ساختار اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی شامل سه رکن «مجمع عمومی»^۴، شورای سیاستگذاری، کمیته‌های دائمی و دفتر دبیرخانه است. مجمع عمومی، مهمترین رکن اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی است که تمامی نمایندگان کشورهای عضو در آن حضور دارند که وظایف آن عبارتند از:

- ارزیابی و تصمیم‌گیری در خصوص گزارش‌های شورای سیاستگذاری
 - تدوین و تصویب قانون آیین‌نامه داخلی و سایر مقررات داخلی
 - تشکیل کمیسیون‌های کاری
 - طرح پیش‌نویس قراردادها و توافقنامه‌هایی که باید بین کشورهای آمریکای مرکزی مذاکره شود
 - حذف یا اضافه شدن کمیته‌های دائمی
- یکی از ویژگی‌های اتحادیه مذکور، رقابت فشرده احزاب برای ورود به اتحادیه است. اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی دارای سه کمیسیون دائمی، ویژه و فوق‌العاده است.

- مشاوره به رئیس مجمع در سه حوزه امنیت، توسعه و صلح در آمریکای مرکزی
- انتخاب اعضای شورای سیاستگذاری به مدت یک سال
- تصویب بودجه اتحادیه

1. Political Groups
2. democratic, pluralistic, and participative governance
3. Guillermo Daniel Ortega Reyes
4. Plenum

جدول ۲. کمیته‌های دائمی اتحادیه بین‌المجالس آمریکای مرکزی

کمیسیون امور مالی و پولی	کمیسیون آموزش، فرهنگ، ورزش، علوم و فناوری	کمیسیون بهداشت، امنیت اجتماعی، جمعیت، کار و امور شرکت‌ها	کمیسیون کشاورزی، ماهیگیری، محیط زیست و منابع طبیعی
کمیسیون سیاست و امور احزاب	کمیسیون تجارت و توسعه اقتصادی	کمیسیون امور حقوقی و مؤسسات منطقه‌ای	کمیسیون زنان، کودکان، جوانان و خانواده
کمیسیون گردشگری	کمیسیون صلح، امنیت عمومی و حقوق بشر	کمیسیون امور بین‌الملل و مهاجرت	کمیسیون توسعه شهرسازی و مشارکت عمومی
			کمیسیون افراد بومی مهاجرت کرده از آفریقا

۵. اتحادیه بین‌المجالس آمریکای لاتین

«اتحادیه بین‌المجالس آمریکای لاتین»^۱ یا «پارلاتینو»^۲ شامل ۲۳ مجلس قانونگذاری کشورهای آمریکای لاتین و حوزه کارائیب است. این اتحادیه رکن مشورتی «جامعه کشورهای آمریکای لاتین و حوزه کارائیب»^۳ است. این اتحادیه به صورت «تک مجلسی»^۴ است و در دسامبر ۱۹۶۴ تأسیس شد. در حال حاضر فعالیت‌های آن بر اساس «معاهده نهادسازی»^۵ مصوب ۱۶ نوامبر ۱۹۸۷ انجام می‌شود. [۸]

تصویر ۵. لوگوی اتحادیه بین‌المجالس آمریکای لاتین

Parlamento Latinoamericano

- تشویق مجالس عضو به توسعه اقتصادی، اجتماعی و ارزش‌های بشردوستانه،
- توسعه روابط با سایر «مجالس جغرافیایی» همچون پارلمان اروپا،
- مقاومت و مقابله فعال با هر گونه مصادیق استعمار و امپریالیسم. [۹]

مقر اتحادیه آمریکای لاتین در پاناماسیتی، پایتخت مشور پاناما قرار دارد. هر یک از ۲۳ مجلس قانونگذاری، دارای ۱۲ کرسی در اتحادیه است. کشورها همزمان با انتقال دغدغه‌های مجالس خود، باید از یکپارچه‌سازی سیاسی کشورهای عضو حمایت نمایند. سه هدف تصریح شده در اساسنامه این اتحادیه عبارتند از:

1. Latin American Parliament
2. Parlatino
3. Community of Latin American and Caribbean States (CELAC)
4. Unicameral
5. Treaty of Institutionalization

- کمیته گردشگری و محیط زیست
- کمیته برابری جنسیتی، کودکی و جوانی^۴
- کمیته بهداشت و سلامت
- کمیته حقوق بشر، عدالت و سیاست‌های زندان^۵
- مردم بومی و گروه‌های قومی^۶
- کمیته کار، تأمین اجتماعی و امور حقوقی^۷
- کمیته امور سیاسی، شهری و یکپارچه‌سازی^۸
- کمیته خدمات و دفاع از کاربران و مصرف‌کنندگان^۹

- جلسات مجمع عمومی سالی یک بار برگزار می‌شود. عناوین کمیته‌های دائمی اتحادیه مجالس قانونگذاری آمریکای لاتین عبارتند از:
- کمیته پرورش گاو و ماهیگیری^۱
- کمیته ایمنی شهروندان، مبارزه و پیشگیری از قاچاق موادمخدر، تروریسم و جرایم سازمان یافته^۲
- کمیته امور اقتصادی، بدهی اجتماعی و توسعه منطقه‌ای^۳
- کمیته آموزش، علوم، فرهنگ، فن آوری و ارتباطات
- کمیته معادن و انرژی

۶. اتحادیه مجالس قانونگذاری مرکوسور

منطقه تجارت آزاد مرکوسور رامی توان بخش عمده و اصلی آمریکای جنوبی به ویژه در زمینه اقتصادی بشمار آورد. هدف مرکوسور آسان سازی بازرگانی و همچنین تسهیل جریان کالا، پول و نیروی انسانی میان کشورهای عضو است. مرکوسور و «جامعه کشورهای حاشیه آند» دو اتحادیه گمرکی هستند که در واقع بخشی از فرایند تداوم یکپارچه سازی کشورهای آمریکای جنوبی به شمار می‌روند. مرکوسور در جهت پیگیری اهداف کلان خود که رسیدن به همگرایی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کامل در قاره آمریکای جنوبی است نهادها و کمیسیون‌های گوناگونی را تأسیس نموده است.

بازار مشترک کشورهای آمریکای جنوبی (مرکوسور)، تعدادی از کشورهای آمریکای لاتین را در بر می‌گیرد. این بازار در مارس ۱۹۹۱ با امضای پیمان آسونسیون در پایتخت پاراگوئه بین کشورهای جمهوری فدرال برزیل، جمهوری آرژانتین، جمهوری پاراگوئه، ونزوئلا و جمهوری اروگوئه پایه گذاری شد. در حال حاضر مرکوسور شش عضو اصلی دارد که آخرین آن ونزوئلاست که در سال ۲۰۰۵ به عضویت کامل سازمان پذیرفته شده است، امری که پس از یک دهه تلاش و فعالیت برای این کشور حاصل آمد ولی هنوز فاقد کرسی در اتحادیه مجالس قانونگذاری مرکوسور است.

جدول ۳. نهادهای تابعه مرکوسور

شرح وظایف	نهادهای تابعه
این شورا بالاترین رکن مرکوسور و مسئول پیشبرد روند یکپارچگی و اتخاذ تصمیم‌هایی به منظور رسیدن به اهداف پیمان آسونسیون است.	شورای بازار مشترک
نهاد اجرایی مرکوسور و مسئول اجرای اقدام‌هایی واقعی برای سرعت بخشیدن به روند یکپارچگی است.	گروه بازار مشترک
این اتحادیه از نمایندگان مجالس کشورهای عضو مرکوسور تشکیل شده است و برای اجرای تصمیم‌های گرفته شده از سوی مرکوسور که شامل هماهنگی قانونگذاری کشورهاست، تأسیس شده است.	اتحادیه مجالس قانونگذاری
این نهاد از نمایندگان جامع بازرگانی و اتحادیه‌های کارگری در کشورهای عضو تشکیل شده است و در رکن مشورتی مرکوسور است.	نهاد مشورتی اقتصادی و اجتماعی

1. Cattle-raising and fisheries
2. Citizen safety, combat and prevention of narcotraffic, terrorism and organized crime
3. Economic affairs, social debt and regional development
4. Gender equity, childhood and youth
5. Human rights, justice and prison policies
6. Indigenous peoples and ethnic groups
7. Labour, social security and legal affairs
8. Political, municipal and integration affairs
9. Utilities and defence of users and consumers

شرح وظایف	نهادهای تابعه
دبیرخانه اداری زیر نظر دبیرکل مرکوسور اداره می‌شود و به‌طور مستقیم با گروه بازار مشترک فعالیت می‌کند.	دبیرخانه اداری
این کمیسیون صلاحیت اجرای سیاست مشترک بازرگانی را دارد و به‌طور ویژه مسئول نظارت بر عملیات تعرفه‌های خارجی است و برای رفع اختلافات بازرگانی میان کشورهای عضو به پروتکل برزیلیا رجوع می‌کند.	کمیسیون بازرگانی

مرکوسور طرح‌های یکپارچگی را با ساخت بزرگراه بین اقیانوسی آغاز نمود. این بزرگراه با هدف مرتبط ساختن کشورهای واقع در سواحل اقیانوس آرام، به ویژه شیلی و پرو با برزیل و آرژانتین در اقیانوس اطلس ساخته شد و اولین بخش این طرح میان پرو و برزیل در سال ۲۰۰۹ به بهره‌برداری رسید.

تصویر ۶. لوگوی اتحادیه مجالس قانونگذاری مرکوسور

اتحادیه مجالس قانونگذاری مرکوسور بر اساس «مجلس قانونگذاری فراملی»^۱ پایه‌گذاری و از ۸۱ کرسی نمایندگی تشکیل شده است. ریاست این اتحادیه از اول ژانویه ۲۰۲۲ بر عهده «توماس بیتار ناوارو»، عضو مجلس قانونگذاری پاراگوئه است. این اتحادیه از نمایندگان مجالس قانونگذاری پنج کشور آرژانتین، بولیوی، برزیل، پاراگوئه و اروگوئه تشکیل شده است.

تصویر ۷. رئیس و نایب رئیس اتحادیه مجالس قانونگذاری مرکوسور

سلسو راسامونو ^۲ نایب رئیس اتحادیه مجالس قانونگذاری مرکوسور	توماس بیتار ناوارو ^۳ رئیس اتحادیه مجالس قانونگذاری مرکوسور

1. supranational legislature
2. Tomás Bittar Navarro
3. Celso Ubirajara Russomanno

۷. مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه

«سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه»^۱ یک نهاد بین‌المللی منطقه‌ای است که با هدف کاربست ابتکارات سیاسی و اقتصادی برای توسعه صلح، ثبات و رفاه پایدار در منطقه دریای سیاه پایه‌گذاری شده است. این سازمان در تاریخ ۲۵ ژوئن ۱۹۹۲، با حضور «تورگوت اوزال»^۲، نخست‌وزیر سابق ترکیه در استانبول تشکیل شد و «بیانیه بسفور»^۳ به امضای اعضا رسید. با پیوستن صربستان در آوریل ۲۰۰۴، مونته‌نگرو نیز عضو این سازمان شد و تعداد اعضای آن به ۱۲ کشور افزایش یافت. [۱۰]

تصویر ۸. موقعیت کشورهای پیرامون دریای سیاه

سازمان همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه برای بررسی تخصصی موضوع‌ها به تشکیل «کارگروه»^۷ مبادرت می‌ورزد. در هر کارگروه، یکی از اعضا به عنوان «کشور هماهنگ‌کننده»^۸ انتخاب می‌شود. «دبیرخانه دائمی بین‌المللی»^۹ این سازمان از مارس ۲۰۱۴ در استانبول واقع و اساسنامه آن از اول مه ۱۹۹۹ لازم‌الاجرا شده است. [۱۱]

سازمان همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه دارای چهار رکن زیر است:

- مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه
- بانک توسعه و تجارت دریای سیاه^۴
- شورای تجاری همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه^۵
- مرکز بین‌المللی مطالعات دریای سیاه^۶

1. Black Sea Economic Cooperation (BSEC)
2. Turgut Özal
3. Bosphorus Statemen
4. Black Sea Trade and Development Bank
5. Black Sea Economic Cooperation Organization (BSEC)
6. International Center for Black Sea Studies (ICBSS)
7. Working Groups
8. Country Coordinator
9. Permanent International Secretariat

تصویر ۹. لوگوی سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه و رکن پارلمانی آن

<p>لوگوی مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه</p>	<p>لوگوی سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه</p>

در حال حاضر، «لازار کومانسکو»^۱ از رومانی، ریاست سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه را بر عهده دارد. او بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ و همچنین بین ۱۵ آوریل ۲۰۰۸ تا ۲۲ دسامبر ۲۰۰۸، وزیر خارجه رومانی و در سال ۲۰۰۹ سفیر این کشور در آلمان بود. [۱۲]

تصویر ۱۰. لازار کومانسکو؛ رئیس سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه

زبان انگلیسی منتشر می‌شوند. شصت و یکمین اجلاس مجمع عمومی مجمع پارلمانی سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه در چهارم و پنجم مه ۲۰۲۳ در آنکارا به میزبانی مصطفی شن توپ، رئیس مجلس ملی ترکیه برگزار شد که فقط چهار کشور ترکیه، مقدونیه، ارمنستان و صربستان در سطح رئیس مجلس مشارکت داشتند [۱۳] و مشارکت سایر کشورها در سطح معاونین رئیس مجلس بود. به دلیل عملیات ویژه روس‌ها در اوکراین، تنش‌های لفظی در این نشست بین هیأت‌های پارلمانی دو کشور برجسته بود. [۱۴] «نقش پارلمان‌های ملی در ارتقای

تأسیس «مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه»^۲ معروف به پابسک، به عنوان رکن پارلمانی سازمان همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه در ۲۶ فوریه ۱۹۹۳ به ابتکار روسیه و ترکیه با حضور ۹ کشور ترکیه، آلبانی، ارمنستان، جمهوری آذربایجان، گرجستان، مولداوی، رومانی، فدراسیون روسیه و اوکراین کلید خورد. یونان در سال ۱۹۹۵، بلغارستان در سال ۱۹۹۷، صربستان در سال ۲۰۰۴ و مونته‌نگرو در سال ۲۰۰۶ به اعضای رسمی این مجمع پارلمانی اضافه شدند. زبان کاری مجمع، انگلیسی، روسی، ترکی و فرانسوی است ولی تمامی اسناد به

1. Lazăr Comănescu
2. PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE BLACK SEA ECONOMIC COOPERATION (PABSEC)

نظامی گسترده غرب از اوکراین، برخی اهداف این مجمع را تحت تأثیر قرار داده است.

امنیت و ثبات از دریچه اقتصاد سبز و توسعه پایدار»، محور شصت و یکمین نشست مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه بود. ابهام در پایان عملیات ویژه روسیه در اوکراین و تداوم حمایت‌های

تصویر ۱۱. شصت و یکمین اجلاس مجمع عمومی مجمع پارلمانی سازمان همکاری اقتصادی دریای سیاه

اعضای رسمی

مجالس قانونگذاری جمهوری آلبانی، جمهوری ارمنستان، جمهوری آذربایجان، جمهوری بلغارستان، فدراسیون روسیه، جمهوری ترکیه، جمهوری صربستان، گرجستان، یونان، جمهوری مولداوی، اوکراین و رومانی، اعضای رسمی مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه را تشکیل می‌دهند.

اعضای ناظر

مجلس خلق مصر، مجلس ملی و سنای جمهوری فرانسه، بوندستاگ آلمان، شورای ملی جمهوری اسلواکی و مجلس ملی جمهوری بلاروس اعضای ناظر این مجمع را تشکیل می‌دهند. از یازدهم دسامبر ۱۹۹۶، پارلمان رژیم اشغالگر قدس معروف به کنست نیز به عنوان عضو ناظر مجمع برگزیده شد. [۱۵]

تعداد کرسی‌ها

مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه دارای ۷۶ کرسی از ۱۲ کشور عضو است.

اهداف و مأموریت

مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی حوزه دریای سیاه در ۲۵ ژوئن ۱۹۹۲ با صدور بیانیه بُسفور، مهمترین اهداف و رسالت مجمع را تشریح نمود. امضای تفاهمنامه اقتصادی پارلمانی دو جانبه یا چند جانبه میان اعضا، تصویب قوانین لازم برای اجرای مصوبات اجلاس سران یا وزرای امور خارجه کشورهای عضو، تقویت دموکراسی پارلمانی، تشویق همکاری با سایر سازمان‌های مردم نهاد و گسترش همکاری بین‌مجالسی با پارلمان اروپا، مهمترین اهداف مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه عنوان شده‌اند. این مجمع مهمترین رسالت خود را توسعه اقتصادی و امنیتی از طریق گسترش همکاری‌های

شبکه‌های دانشگاهی، نقش رسانه‌های جمعی، صندوق‌های بازنشستگی، محیط زیست، حفاظت از کودکان و بهداشت عمومی از مهم‌ترین مباحث مطروحه در مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی حوزه دریای سیاه در چند سال اخیر بوده‌اند. در اساسنامه مجمع پارلمانی سازمان همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه تصریح شده است که اولین و مهمترین اولویت این مجمع، توسعه همکاری‌های منطقه‌ای اقتصادی و توسعه روابط با پارلمان اروپا است.

ارکان مجمع

مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه از ۶ رکن مجمع عمومی، کمیته‌های تخصصی، کمیته دائمی، رئیس مجمع، دبیر کل و دبیرخانه بین‌المللی تشکیل شده است. [۱۷]

اقتصادی دسته جمعی عنوان کرده است. با توجه به اهداف تأسیس سازمان همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه، مهمترین هدف مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه، هم‌اندیشی نمایندگان مجالس کشورهای عضو برای تبادل و اشتراک گذاری تجارب مشترک با تمرکز بر توسعه همکاری‌های سیاسی، فرهنگی و اقتصادی بین ملت‌های عضو و شناسایی خلاءهای تقنینی توسعه روابط اقتصادی پایدار در حوزه دریای سیاه است. [۱۶]

«تحکیم حاکمیت قانون»^۱، «همکاری جوانان»^۲، «هاهنگ سازی قوانین»^۳، شرکت‌های کوچک و متوسط، قوانین مرتبط با ویزا و گمرک، «منطقه آزاد تجاری سازمان همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه»^۴، فسادستیزی، مقابله با جرایم سازمان یافته، «مقابله با قاچاق انسان»^۵، حمل‌ونقل، میراث فرهنگی، آموزش و پرورش، ارتباطات، گردشگری،

جدول ۴. ارکان مجمع پارلمانی همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه

ردیف	ارکان	شرح وظایف
۱	مجمع عمومی	این مجمع سالانه دو اجلاس بهار و پاییز برگزار می‌کند. هر شش ماه میزبانی اجلاس به صورت چرخشی بین اعضا تغییر می‌کند. هیأت رئیسه مجمع عمومی، شامل رئیس و پنج نایب رئیس است. مهمترین وظیفه هیأت رئیسه مجمع عمومی، نظارت عالی بر مجمع عمومی برای تطبیق مصوبات با سیاست‌های کلان ترسیم شده است. هیأت رئیسه چهار بار در سال، قبل و حین اجلاس بهار و پاییز تشکیل جلسه می‌دهد. جلسات آنها در کشور میزبان رئیس مجمع عمومی برگزار و تصمیمات با رأی اکثریت اتخاذ می‌شوند.
۲	کمیته‌های تخصصی ^۶	مجمع عمومی دارای سه کمیته تخصصی زیر است: - کمیته اقتصادی، تجاری، امور فنی و زیست محیطی ^۷ - کمیته امور سیاسی و حقوقی ^۸ - کمیته امور اجتماعی، آموزشی و فرهنگی. طرح‌های پیشنهادی هنگامی از کمیته‌ها به مجمع عمومی ارجاع می‌شوند که به تصویب اکثریت مطلق اعضای کمیته‌های تخصصی برسند. هر کمیسیون برای ارتباط با مجمع و دبیرخانه، یک نماینده را به عنوان گزارشگر کمیسیون انتخاب می‌کند.

- consolidation of the rule of law
- youth cooperation
- harmonisation of legislation
- BSEC free trade zone
- combating human trafficking
- specialized Committees
- the Economic, Commercial, Technological and Environmental Affairs Committee
- Legal and Political Affairs Committee

شرح وظایف	ارکان	ردیف
رئیس مجمع، نایب رئیس، رؤسای سه کمیته تخصصی و رؤسای هیأت‌های دیپلماتیک مجالس عضو، اعضای کمیته دائمی را تشکیل می‌دهند. رؤسای مجالسی که در هیأت پارلمانی کشورهای خود حضور ندارند به عنوان عضو مهمان به نشست دعوت می‌شوند. تصویب بودجه، خط مشی‌گذاری سیاست‌های کلان و هماهنگ‌سازی مصوبات با سیاست‌های «اتحادیه همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه»، مهمترین وظایف کمیته دائمی‌اند.	کمیته دائمی ^۱	۳
رئیس قوه مقننه کشور میزبان، رئیس مجمع نیز خواهد بود. رئیس مجمع پارلمانی به صورت دوره‌ای هر شش ماه تغییر می‌کند. نظم جلسات، نظارت بر رعایت آئین نامه داخلی مجمع و مدیریت مراسم افتتاحیه و اختتامیه اجلاس بر عهده رئیس مجمع است.	رئیس مجمع پارلمانی	۴
دبیر کل به پیشنهاد هیأت رئیسه مجمع و با رأی اکثریت مجمع عمومی به مدت سه سال انتخاب می‌شود.	دبیر کل	۵
بر اساس تصمیمی که در اولین اجلاس عمومی سال ۱۹۹۳ در استانبول اتخاذ شد، دبیرخانه بین‌المللی در استانبول ترکیه مستقر شده است و به عنوان رکن فنی - اجرایی مجمع، مهمترین وظیفه اش ساماندهی زمان برگزاری جلسات و برقراری مکاتبات لازم بین مدیران بالادستی مجمع و رؤسای مجالس عضو است. دبیرخانه بین‌المللی زیر نظر دبیر کل اداره می‌شود.	دبیرخانه بین‌المللی ^۲	۶

۸. مجمع پارلمانی کشورهای حوزه دریای مدیترانه

همکاری‌های نزدیک و فشرده‌ای با نهادهای بین‌المللی سازمان ملل برقرار کرده است و از مجامع پارلمانی فعال در حوزه دیپلماسی پارلمانی نهادی است.

«مجمع پارلمانی کشورهای حوزه مدیترانه»^۳ در سال ۲۰۰۵ با مشارکت کشورهای یورو مدیترانه، جایگزین «کنفرانس همکاری و امنیت در مدیترانه»^۴ شد. این مجمع به عنوان عضو ناظر سازمان ملل متحد،

تصویر ۱۲. لوگوی مجمع پارلمانی کشورهای حوزه مدیترانه

نیویورک است و برای همسوسازی فعالیت‌ها، یک هماهنگ کننده را برای گسترش تعامل دو جانبه با سازمان‌های بین‌المللی تعیین کرده است. [۱۸]

مقر مجمع پارلمانی کشورهای حوزه مدیترانه در ناپل ایتالیا قرار دارد و دفاتر متعددی را نیز در جمهوری سان مارینو دایر کرده است. این مجمع دارای ناظران دائمی در مقر دفتر سازمان ملل در ژنو سوئیس، وین و

1. Standing Committee

2. International Secretariat

3. PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE MEDITERRANEAN (PAM)

4. Conference on Security and Cooperation on the Mediterranean (OSCM)

توصیه‌های لازم به مجالس ملی کشورهای عضو، از دیگر اهداف این مجمع عنوان شده است. این مجمع ارتباط نزدیکی با مجمع پارلمانی کشورهای عضو ناتو دارد و بیشتر موضوعات مطروحه در آن، مباحث امنیتی‌اند. [۱۹]

کمیته‌های مجمع

کمیته‌های دائمی متناسب با موضوع، کارگروه یا کمیته‌های موقت تشکیل جلسه می‌دهند. مجمع پارلمانی کشورهای حوزه مدیترانه دارای سه کمیته دائمی زیر است:

کمیته دائمی اول: کمیته همکاری‌های امنیتی - سیاسی.
کمیته دائمی دوم: کمیته همکاری‌های زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی.

کمیته دائمی سوم: کمیته حقوق بشر و گفتگو میان شهروندان. همانند شورای رؤسای مجالس شورای همکاری خلیج فارس، این مجمع نیز در مباحث مطروحه خود، توجه ویژه‌ای به چشم‌انداز امنیتی خلیج فارس دارد. در کمیته اول، ایجاد «نیروی ویژه مقابله با جرایم سازمان یافته»^۲ و تروریسم و در کمیته دوم، تشکیل نیروی ویژه مقابله با بحران‌های ناشی از تغییرات آب و هوایی به تصویب رسیده‌اند. بیشتر نشست‌های کمیته سوم نیز به سمت تحقق عدالت جنسیتی، فرهنگی و بحران‌های ناشی از مهاجرت معطوف شده است.

اعضای رسمی

مجمع پارلمانی کشورهای حوزه مدیترانه شامل رؤسای مجالس قانونگذاری آلبانی، آندورا، الجزایر، فرانسه، ایتالیا، لیبی، موریتانی، مراکش، پرتغال، اسپانیا، بوسنی هرزگوین، کرواسی، قبرس، مصر، یونان، اردن، لبنان، مالت، مونته‌نگرو، فلسطین، پرتغال، صربستان، ترکیه، سان مارینو، اسلونی، سوریه، تونس و رومانی است.

ارکان مجمع

مجمع عمومی، کمیته‌های دائمی، دبیر کل، ریاست مجمع و دبیرخانه پنج رکن این مجمع را شامل می‌شوند.

اهداف و مأموریت

گسترش همکاری‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی بین کشورهای عضو به منظور یافتن راه حلی مشترک برای چالش‌های منطقه یورو - مدیترانه و خلیج فارس و تحقق صلح و رفاه پایدار در این منطقه از مهم‌ترین اهداف تأسیس مجمع پارلمانی کشورهای حوزه مدیترانه عنوان شده است. شایان ذکر است این مجمع مهمترین مصداق توسعه «دیپلماسی پارلمانی منطقه‌ای»^۱ است. امکان عضویت برای مجالس تمام کشورهایی که در حوزه یورو - مدیترانه قرار دارند فراهم است. توسعه دیپلماسی پارلمانی میان کشورهای عضو، تضمین امنیت منطقه‌ای، تشویق صلح، اجتناب از اقدامات تحریک آمیز اعضاء و ارائه

۹. کنفرانس پارلمانی کشورهای حوزه دریای بالتیک

کشورهای حوزه بالتیک را تشکیل می‌دهند. [۲۰]

اهداف و مأموریت‌ها

کمیته دائمی، مهم‌ترین رکن تصمیم‌ساز این کنفرانس است که نظارت عالی بر وظایف و ساختار کنفرانس را بر عهده دارد. اعضا به صورت دوره‌ای، ریاست کنفرانس پارلمانی کشورهای حوزه بالتیک را بر عهده دارند و نماینده پارلمان ملی کشور میزبان، ریاست کنفرانس را بر عهده خواهد داشت.

«کنفرانس پارلمانی کشورهای حوزه دریای بالتیک»^۳ در سال ۱۹۹۱ ایجاد شد.

اعضای رسمی

۱۳ پارلمان ملی و ۱۲ اتحادیه پارلمانی اطراف حوزه بالکان، در این کنفرانس عضویت دارند. دانمارک، فدراسیون روسیه، استونی، جزایر فارو، فنلاند، جمهوری فدرال آلمان، گرینلند، ایسلند، لاتویا، لتونی، نروژ، لهستان، سوئد، «مجمع پارلمانی شورای اروپا»^۴ و «مجمع پارلمانی مؤسسه امنیت و همکاری در اروپا»^۵؛ اعضای کنفرانس پارلمانی

1. Regional Parliamentary Diplomacy
2. Special Task Force – Organized Crime
3. Baltic Sea Parliamentary Conference (BSPC)
4. Parliamentary Assembly of the Council of Europe
5. Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Co-operation in Europe

۱۰. مجمع قانونگذاری شرق آفریقا

کرده و دارای ۷ کمیته تخصصی است. تعداد نمایندگان هر کمیته ۱۵ نفر و دوره فعالیت کمیته‌ها ۱۸ ماه است. [۲۳] عناوین کمیته‌های مجمع قانونگذاران شرق آفریقا عبارتند از:

- کمیته محاسبات^۳
- کمیته امتیازات، قوانین و آئین نامه‌ها^۴
- کمیته سرمایه‌گذاری، تجارت و ارتباطات^۵
- کمیته منابع طبیعی، گردشگری و کشاورزی
- کمیته امور منطقه‌ای و حل و فصل منازعات منطقه‌ای^۶
- کمیته اهداف جنسیتی
- کمیته مجمع قانونگذاری شرق آفریقا.

«مجمع قانونگذاری شرق آفریقا»^۱ بر اساس بند نهم معاهده «جامعه شرق آفریقا»^۲ ایجاد شده است. این معاهده در ۳۰ نوامبر ۱۹۹۹ به امضاء رسید و از هفتم ژوئیه ۲۰۰۰ لازم‌الاجرا شد. دوره فعالیت مجمع قانونگذاری شرق آفریقا ۶ سال است. [۲۱]

اعضای رسمی

نمایندگان پارلمان‌های جمهوری اوگاندا، جمهوری کنیا، جمهوری بروندي و جمهوری رواندا اعضای مجمع قانونگذاری شرق آفریقا را تشکیل می‌دهند. [۲۲]

کمیته‌های تخصصی

این مجمع، مهمترین هدف خود را تقویت همگرایی اقتصادی عنوان

۱۱. مجمع پارلمانی ناتو

قانونگذاری آسیای میانه و اروپای شرقی نیز گسترش یافت. مجمع پارلمانی ناتو، رابط بین مجالس ملی کشورهای عضو با سازمان پیمان آتلانتیک شمالی است. این مجمع یکی از رسالت‌های خود را تنویر چالش‌های دفاعی - امنیتی مهم اروپا برای مجالس عضو تعریف کرده است.

«مجمع پارلمانی ناتو»^۷ در سال ۱۹۵۵ به عنوان نهاد مشورتی سازمان پیمان آتلانتیک شمالی ایجاد شد. دبیرخانه این مجمع در بروکسل بلژیک مستقر است. اعضای ناتو در سال ۱۹۶۷ از دبیر کل خواستند راهکارهای تقویت روابط با پارلمان‌های عضو را بررسی کند. با فروپاشی دیوار برلین در اواخر دهه ۱۹۸۰، دامنه اعضای این مجمع به مجالس

تصویر ۱۳. لوگوی مجمع پارلمانی ناتو

NATO PARLIAMENTARY ASSEMBLY
ASSEMBLEE PARLEMENTAIRE DE L'OTAN

1. East African Legislative Assembly (EALA)
2. East African Community
3. Accounts Committee
4. Legal, Rules and Privileges Committee
5. Communication, Trade and Investment Committee
6. Committee on Regional Affairs and Conflict Resolution
- 7.. NATO Parliamentary Assembly (NATO PA)

به تصویب رسانده است که از مصادیق آن می‌توان به بررسی سناریوهای روابط ایران و عربستان در سال ۲۰۲۳ توسط «پال کوک»^۲ اشاره کرد [۲۴]

با آغاز عملیات ویژه روسیه در اوکراین و تشدید تنش بین روسیه و ناتو، موضوع تحریم روسیه و نحوه مقابله با روس‌ها در اوکراین در صدر مباحث شصت و هشتمین نشست مجمع پارلمانی ناتو (۱۸ تا ۲۱ نوامبر ۲۰۲۲) در مادرید اسپانیا قرار گرفته است که از مصادیق آن می‌توان به قطعنامه ۲۲ دسامبر ۲۰۲۲، دفاع از برگزاری دادگاه بین‌المللی ویژه علیه برخی مقام‌های سیاسی و نظامی روسیه و سخنرانی زلنسکی در مجمع مذکور اشاره کرد. شصت و نهمین نشست مجمع پارلمانی ناتو بین ششم تا نهم اکتبر ۲۰۲۳ در کپنهاگ دانمارک برگزار خواهد شد. [۲۵] ناتو به منظور ارزیابی تهدیدات پیش‌رو، یک «کمیته کاری»^۳ تشکیل داده است. [۲۶]

موضوعات مرتبط با چشم‌انداز روابط بین ناتو و غرب آسیا شمال آفریقا از جمله جمهوری اسلامی ایران در «گروه ویژه مدیترانه و خاورمیانه»^۱ بررسی می‌شوند. این امر منعکس‌کننده جایگاه ویژه غرب آسیا در سیاست‌های راهبردی مجمع پارلمانی ناتو می‌باشد.

«گروه ویژه مدیترانه و خاورمیانه» در سال ۱۹۹۶ برای ترویج فعالیت شورای پارلمانی در بخش مدیترانه تأسیس شد که علاوه بر کشورهای عضو ناتو، هیئت‌های پارلمانی ۱۰ کشور ساحل جنوبی مدیترانه (موریتانی، الجزایر، تونس، مصر، اردن، قبرس، مالت، فلسطین، لبنان و سوریه) و نماینده رژیم صهیونیستی در آن حضور دارند. الجزایر، اردن، رژیم صهیونیستی و مراکش به‌عنوان عضو همکار و کشورهای تونس، مصر و فلسطین به‌عنوان اعضای ناظر در این گروه حضور دارند. در همین رابطه، این مجمع تاکنون طرح‌های متعددی را با محوریت ایران

۱۲. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

نیز فراهم می‌شود. این اقدام می‌تواند در بی‌اثرسازی تحریم‌های ظالمانه غرب و توسعه دیپلماسی پارلمانی به سمت شرق و کشورهای در حال توسعه مؤثر باشد.

برخی مجامع پارلمانی منطقه‌ای به دلیل موقعیت بالای جغرافیای منطقه، دارای برد فرامنطقه‌ای هستند که از مصادیق آن می‌توان به مجمع پارلمانی کشورهای حوزه مدیترانه اشاره کرد که اعضای آن از منطقه یورو - مدیترانه هستند. این موضوع بستر مساعدی را برای توسعه دیپلماسی پارلمانی برخی کشورهای آسیایی با کشورهای اروپایی فراهم نموده است و متعاقباً عمق و تأثیرگذاری مجمع پارلمانی مذکور نیز افزایش خواهد یافت.

پیشنهاد می‌شود اداره کل امور بین‌الملل قوه مقننه با همکاری دبیرخانه مجمع مجالس آسیایی، پنجره‌های جدید توسعه همکاری‌های هدفمند مجمع پارلمانی منطقه‌ای با مجمع مجالس آسیایی را فراهم نماید. از طرفی هر گونه توسعه مجمع پارلمانی منطقه‌ای همسو با اهداف راهبردی مجمع مجالس آسیایی، پنجره گفتگوی جدیدی را برای تحقق قرن پیش‌رو - قرن آسیا فراهم می‌سازد.

پیشنهاد می‌شود در مذاکرات دیپلماسی پارلمانی سران، بخشی از رایزنی‌های راهبردی ریاست محترم قوه مقننه به سمت تأسیس مجمع پارلمانی سازمان همکاری‌های شانگهای تمرکز یابد. این اقدام علاوه بر رفع خلاءهای تقنینی توسعه همکاری‌های دفاعی و اقتصادی مشترک، به توسعه ستون‌های مردم‌باوری و گسترش همکاری ملت‌های عضو

در برخی مجامع پارلمانی منطقه‌ای مانند مجمع پارلمانی سازمان همکاری‌های اقتصادی دریای سیاه که بر اساس جغرافیای مشترک بنا شده‌اند، ایجاد مناطق آزاد تجاری به عنوان یکی از اولویت‌ها در دستور کار قرار گرفته است. در اساسنامه اکثر مجامع پارلمانی منطقه‌ای، بر سه هدف مبارزه با فساد، جوانگرایی و اقتصاد پایدار تأکید شده است.

رژیم صهیونیستی با عضویت رسمی و ناظر در برخی انجمن‌های پارلمانی منطقه‌ای همچون مجمع پارلمانی کشورهای حوزه دریای مدیترانه و رایزنی‌های پارلمانی با کشورهای اسلامی، به دنبال آن است بستر از سرگیری روابط و شناسایی غیررسمی این رژیم منحوس را در بین برخی کشورهای اسلامی فراهم نماید.

بررسی اهداف تأسیس اغلب مجامع پارلمانی منطقه‌ای نشان می‌دهد که بیشتر بر بنیان توسعه دیپلماسی پارلمانی اقتصادی بنا شده‌اند. پیشنهاد می‌شود یکی از نوآوری‌های هیأت‌های دیپلماتیک و گروه‌های دوستی مجلس شورای اسلامی به سمت ایجاد «اتحادیه بین‌المجالس کمربند و راه» متمرکز شود. تحقق این هدف می‌تواند اهداف چندمنظوره را در حوزه‌های تمدنی ایرانی اسلامی و همچنین شکوفایی اقتصادی برای کشورهای منطقه به همراه داشته باشد و منطقه آسیای میانه و کشورهای پیرامونی طرح کمربند و راه را به یک قطب اقتصادی تبدیل نماید. از طرفی در صورت تأسیس «مجمع پارلمانی کمربند و راه»، بستر همکاری‌های فرباختی بین این مجمع پارلمانی اقتصاد پایه با دبیرخانه اتحادیه بین‌المجالس کشورهای اسلامی یا مجمع پارلمانی قاره آفریقا

1. Mediterranean and Middle East Special Group (GSM)
2. Paul Cook
3. Committee Work

مرزهای امنیتی به مرزهای رونق اقتصادی بایستی در راهبرد چهار ساله دیپلماسی پارلمانی مرز پیش بینی شود که از مصادیق آن می‌توان به برگزاری نشست مجالس قانونگذاری کشورهای همسایه افغانستان اشاره کرد.

یکی از تأکیدات رهبر دوران پیش انقلاب (مدظله العالی) در بیانیه گام دوم، اشاره به تمدن نوین اسلامی است. کشورهای مهمی از فرهنگ ایرانی - اسلامی تأثیر پذیرفته‌اند. به همین دلیل یکی از اولویت‌های دیپلماتیک مجلس یازدهم باید به سمت ساز و کارهای تأسیس مجامع پارلمانی منطقه‌ای باشد که از فرهنگ غنی زبان فارسی تأثیر پذیرفته‌اند. در تمدن نوین اسلامی، به عنصر دین و معنویت به عنوان یک مؤلفه امنیت آفرین و هویت بخش نگاه می‌شود. به همین دلیل در فرآیند توسعه منطقه‌گرایی پارلمانی باید مصادیق استکبارستیزی بروز و ظهور داشته باشد. در این میان توصیه می‌شود مذاکرات مقدماتی برای ایجاد «اتحادیه بین‌المجالس مقاومت» با حضور کشورهای هم‌چون عراق، سوریه، یمن، لبنان و برخی کشورهای آمریکای لاتین فراهم شود.

سازمان همکاری شانگهای کمک می‌کند.

یکی از دلایل ناترازی بین دیپلماسی پارلمانی و دیپلماسی رسمی در جمهوری اسلامی ایران، فقدان شورای راهبردی دیپلماسی پارلمانی و غفلت از ریل گذاری نقشه راه چهار ساله دیپلماسی پارلمانی با تأکید بر مجامع پارلمانی منطقه‌ای است. به عبارتی یکی کارآمدگرایی قوه مقننه در عرصه سیاست خارجی، مستلزم تحوّل در نظام حکمروایی دیپلماسی پارلمانی و قرارگیری آن در مسیر تمدن نوین اسلامی است.

توصیه می‌شود در ریل گذاری نقشه راه سیاست‌های راهبردی چهار ساله مجلس دوازدهم، شورای راهبردی دیپلماسی پارلمانی پیش بینی شود. شکل‌گیری این شورا می‌تواند سطوح کارآمدی، اثربخشی و آینده‌نگری متولیان دیپلماسی پارلمانی از جمله گروه‌های دوستی را ارتقا دهد. در طراحی سند راهبرد چهار ساله دیپلماسی پارلمانی، لازم است جایگاه مجامع پارلمانی منطقه‌ای و همچنین نوآوری و خلاقیت دیپلماتیک برای گشایش پنجره‌های گفتگوی جدید از طریق تأسیس مجامع پارلمانی منطقه‌ای کارآمد فراهم شود. برای مثال ابتکار جمهوری اسلامی ایران برای برگزاری کنفرانس پارلمانی در خصوص تبدیل برخی

- [1]. Organizations of American States, Foreign Trade Information System, 31 July 2023, <http://www.sice.oas.org/>{Accessed 31 July 2023}.
- [2]. Andean Community, February 2013, https://www.mea.gov.in/Portal/ForeignRelation/Andean_Community_February.2013.pdf{Accessed 12 June 2015}.
- [3]. Andean Community of Nations, 20 July 2022, <https://www.worlddata.info/trade-agreements/andean-community-of-nations.php>{Accessed 25 Sep. 2023}.
- [4]. United Nations, Institute for Training and Research, 03 August 2021, <https://unitar.org/about/news-stories/news/general-secretariat-andean-community-and-unitar-sign-landmark-cooperation-agreement-improving-road/>{Accessed 5 Jan 2022}.
- [5]. First Report to the Congress on the Operation of the Andean, April 30, 2003, http://www.sice.oas.org/tpd/usa_atpa/Studies/2003Report_e.pdf {accessed 25 Feb 2008}.
- [6]. The United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), 13 October 1999, <https://unctad.org/press-material/unctad-and-andean-community-strengthen-cooperation/> {Accessed 25 Jan 2016}.
- [7]. The Central American Parliament, 25 July 2023, https://parlacen.int/assets/pdf/English_Presentation_2020_new.pdf {Accessed 5 Jan 2023}.
- [8]. Latin American Parliament (Parlatino), Coherent Food Security Responses: Incorporating Right to Food into Global and Regional Food Security Initiatives, 1 December 2012, <https://www.fao.org/in-action/right-to-food-global/regional-level/parlatino/en/>{Accessed 12 March 2017}.
- [9]. Bylaws of the Latin American, THE BODY, PRINCIPLES AND PURPOSES, 20 Dec. 2018, <https://parlatino.org/wp-content/uploads/2017/09/estatuto-parlatino-ingles.pdf> {Accessed 25 Jan 2021}.
- [10]. Council of Europe, Cultural Routes, 12 October 2019, <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/> {Accessed 15 August 2021}.
- [11]. Enlarged Partial Agreement on Cultural Routes of the Council of Europe (EPA), potential of Cultural Routes for cultural cooperation, sustainable territorial development and social cohesion, 15 May 2018, <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/about-the-epa/>{Accessed 20 Nov. 2021}.
- [12]. Organization of the Black Sea Economic Cooperation, transformed into a full-fledged regional economic organization, 25 June 1992, <http://www.bsec-organization.org/>{Accessed 20 Feb 2017}.
- [13]. Black Sea Economic Cooperation (BSEC), promising model of multilateral political and economic initiative, 15 March 2013 <http://www.bsec-organization.org/>, Access 30 Jan 2023}.
- [14]. Baran, Turkey and the Wider Black Sea Region, in: Daniel Hamilton and Gerhard Mangott (eds.), The Wider Black Sea Region in the 21st Century: Strategic, Economic and Energy Perspectives, Washington, D.C., Center for Transatlantic Relations, 2008, p. 1.
- [15]. Black Sea Economic Cooperation (BSEC), 25 Jan 2023, <http://www.bsec-organization.org/>Accessed 25 March 2015}.
- [16]. Republic of Türkiye, Organization of the Black Sea Economic Cooperation (BSEC), 25 June 2022, <https://www.mfa.gov.tr/the-black-sea-economic-cooperation.en.mfa>, {Accessed 12 July 2023}.
- [17]. Black Sea Economic Cooperation, promising model of multilateral political and economic initiative, 15 Feb 2016, <http://www.bsec-organization.org/A>{Accessed 15 Dec. 2022}.
- [18]. 2022 OSCE Mediterranean Conference, North Macedonia, Chair of 2022 Mediterranean Partners for Co-operation Group; OSCE Secretariat/ External Co-operation Section, 25 October 2022, <https://www.osce.org/event/2022-osce-mediterranean-conference>, {Accessed 10 Jan 2023}.
- [19]. principles and mechanisms of the Pluggable Authentication Modules (PAM), Feb 2003, <https://docs.freebsd.org/en/articles/pam/>{Accessed 15 March 2019}.
- [20]. 5The Baltic Sea Parliamentary Conference, BSPC, 22 July 2022, . <https://www.riksdagen.se/en/how-the-riksdag-works/the-international-work-of-the-riksdag/>{Accessed 25 Jan 2023}.
- [21]. A New Class of Representations of EALA Coordinated by Quantum Tori in Two Variables, 20 November 2018, <https://www.cambridge.org/core/journals/canadian-mathematical-bulletin/article/new-class-of-representations-of-eala-coordinated-by-quantum-tori-in-two-variables/27F59CEA1A47555FD7201F4917BFEC4D4>, {Accessed 18 Nov. 2021}.
- [22]. East African Legislative Assembly (Assembly), East African Community, 23 Nov 2022, <https://www.eala.org/>{Accessed 29 Feb 2023}.
- [23]. East African Legislative Assembly, Committee on Agriculture, Tourism and Natural Resources, 15 Jan 2022, <https://www.eala.org/committees/committee-on-agriculture-tourism-and-wildlife/>Accessed 20 May 2022}.
- [24]. NATO Parliamentary Assembly, Dialogue Transparency Partnership, 6 March 2023, <https://www.nato-pa.int/about-us>, {Accessed 19 Sep 2022}.
- [25]. NATO country delegates, Committee and Sub-Committee activities, 25 May 2022, <https://www.nato-pa.int/content/how-we-work/> [Accessed 2 Feb 2023}.
- [26]. Andean Community of Nations, member states, 30 May 2016, <https://www.worlddata.info/trade-agreements/andean-community-of-nations.php> {Accessed 20 June 2018}.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir